

جلسه نهم - درس خارج مهدویت - ۱۰/۷/۹۱

فایل صوتی جلسه نهم:

00:00

<https://velaseddighah.com/fa/wp-content/uploads/۲۰۱۳/۰۴/۰۰۸-part-۹-۹۱->

[۷-۱۰.mp۳]

جلسه نهم - ۱۰ / ۷ / ۹۱

بسم الله الرحمن الرحيم - الحمد لله رب العالمين صلى الله على محمد وآله الطاهرين سيما امام زماننا
روحي وارواح من سواه لتراب مقدمه الفداه.

مقدمه

بحث ما راجع به روایاتی است که رجعت ائمه: و معصومین و حدود و نقش آنها را در رجعت تعقیب
می‌کند. آیا این بزرگواران، حکومت تشکیل داده و در رأس حکومت هستند و یا رجعتشان يك جنبه

تشریفات، در کنار امام زمان ۷ برای اهمیت ظهور می‌باشد؟ روایات، اصل رجعت را بیان کرده است ولی در تفصیلات آن، مبهم است.

در جلسه قبل روایتی را از مختصر البصائر نقل نمودیم که طبق آن رجعت پیامبر و امیرالمومنین ۸ اتفاق می‌افتد و قتل شیطان به دست مبارک پیامبر ۹ انجام خواهد گرفت. از آن‌جا که مقداری از تفصیلات رجعت در این روایت آمده، لذا روایت را بررسی سندی کردیم (اصل رجعت معصومین: نیاز به بررسی سندی ندارد چون روایات در این مورد متعدد است) و مشکلات سندی آن را بیان نمودیم. [۱]_[#_ftn1]_ضمن اینکه روایت علاوه بر مشکل سندی، معارض هم دارد. معارض آن، روایاتی است که قتل شیطان را به دست مبارک امام زمان ۷ بیان می‌دارد که ما در درس قبل روایتی را - به همین مضمون: کشته شدن شیطان بدست امام زمان ۷ - از کتاب منتخب الأنوار المضيئة في ذكر القائم الحجة ۷ تألیف بهاء الدین نیلی نجفی، علی بن عبدالکریم (متوفی: ۸۰۳ ق) از امام سجاده ۷ نقل کردیم. اکنون روایت دیگری از امام صادق ۷ را در همین زمینه بیان می‌داریم.

روایت دوم

«عن وهب بن جميع مولى إسحاق بن عمار قال سألت أبا عبد الله ع عن قول إبليس: «رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ» قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ» قال له وهب: جعلت فداك أي يوم هو قال: يا وهب أ تحسب أنه يوم يبعث الله فيه الناس إن الله أنظره إلى يوم يبعث فيه قائمنا فإذا بعث الله قائمنا كان في مسجد الكوفة و جاء إبليس حتى يجثو بين يديه على ركبتيه فيقول: يا ويله من هذا اليوم- فيأخذ بناصيته فيضرب عنقه- فذلك اليوم هو الوقت المعلوم» [۲]_[#_ftn۲]_

(وهب بن جميع گوید: از امام صادق ۷ از گفته ابلیس «پروردگارا مهلت ده تا روزی که مبعوث شوند فرمود: تو مهلت داری تا روز وقت معلوم» سوال کردم و گفتم که قربانت شوم، آن چه روزی ست؟ فرمود: ای وهب پنداری که روز رستاخیز مردم است، خدایش مهلت داده تا روزی که قائم ما ظهور کند، و چون قائم ما ظهور کند و در مسجد کوفه باشد ابلیس آید و برابرش زانو زند و گوید ای وای بر من از این روز و قائم او را بگیرد از ناصیه‌اش - موی سر جلوی پیشانی - و گردنش را بزند و این روز وقت معلوم است.)

منابع روایت:

- دلائل الإمامة: ص ۲۴۰ - أخبرني أبو الحسن علي قال: حدثنا أبو جعفر قال: حدثنا المظفر بن جعفر بن المظفر العلوي قال: حدثنا جعفر بن محمد بن مسعود، عن أبيه، عن علي بن الحسن بن فضال قال: حدثنا العباس بن عامر، عن وهب بن جميع مولى إسحاق بن عمار: - كما في العياشي بتفاوت يسير. وفيه " فإذا بعث الله عز وجل قائمنا فيأخذ بناصيته ويضرب عنقه، وذلك يوم الوقت المعلوم "

- تأویل الآيات: ج ۲ ص ۵۰۹ ح ۱۲ - ما رواه بحذف الاسناد، مرفوعاً إلى وهب بن جميع: - كما في العياشي، بتفاوت
- الصافي: ج ۲ ص ۱۸۳ - مختصراً، عن العياشي. وفي: ج ۳ ص ۱۱۲ - عن العياشي
- إثبات الهداة: ج ۳ ص ۵۵۱ ب ۳۲ ف ۲۸ ح ۵۶۷ - عن العياشي، بتفاوت يسير
- المحجة: (بحراني) ص ۱۱۲ - عن دلائل الإمامة، والعياشي
- البرهان: ج ۲ ص ۳۴۳ ح ۶ و ۷ - عن العياشي، وتأویل الآيات، بتفاوت يسير
- حلية الأبرار: ج ۲ ص ۶۸۱ ب ۴۹ - كما في دلائل الإمامة، عن مسند فاطمة
- البحار: ج ۶۳ ص ۲۲۱ ب ۳ ح ۶۳ - عن تأویل الآيات. وفي: ص ۲۵۴ ب ۳ ح ۱۱۹ - عن العياشي
- ينابيع المودة: ص ۴۲۴ ب ۷۱ - عن المحجة، وفيه: "هو يوم يقتله رسول الله ۹، بعد قيام قائمنا المهدي ۷"

* ينابيع المودة قندوزي از اهل سنت - حنفي - این روایت را نقل می‌کند که يوم وقت معلوم «... هو يوم يقتله رسول الله ۹، بعد قيام قائمنا المهدي ۷»؛ یعنی آن روز را رجعت می‌گویند. قندوزي از متأخرین است ضمن اینکه از منابع ما نقل می‌کند. اما در بین عامه، تفسیر يوم وقت معلوم به ظهور امام زمان و یا رجعت تا مقداری که بنده مراجعه کردم، نیافتم.

* ظاهراً روایات به این مضمون متعدد است.

روایت سوم

«حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ الشَّيْبَانِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عُبَيْدٍ اللَّهِ الْكُوفِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا سَهْلُ بْنُ زِيَادٍ عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْخَسَنِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ الْعَسْكَرِيِّ ع يَقُولُ مَعْنَى الرَّجِيمِ أَنَّهُ مَرْجُومٌ بِاللَّعْنِ مَطْرُودٌ مِنْ مَوَاضِعِ الْخَيْرِ لَا يَذْكُرُهُ مُؤْمِنٌ إِلَّا لَعْنَهُ وَ إِنَّ فِي عِلْمِ اللَّهِ السَّابِقِ أَنَّهُ إِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ ع لَا يَبْقَى مُؤْمِنٌ فِي زَمَانِهِ إِلَّا رَجَمَهُ بِالْجَارَةِ كَمَا كَانَ قَبْلَ ذَلِكَ مَرْجُوماً بِاللَّعْنِ» [۳] [ftn۳_#]

(عبد العظیم حسنی گوید، شنیدم که امام دهم ۷ می‌فرمود: رجیم یعنی رانده شده با لعن، دور شده از هر جای نیکی، یادش نکند مؤمنی جز که لعنش کند، و راستی در علم خدا گذشته که چون قائم ۷ ظهور کند مؤمنی در زمانش نماند جز اینکه سنگ به او پراند، چنانچه پیش از آن، به او لعن می‌کردند.)

* البته ما نمی‌توانیم این روایت را معارض روایت کشته شدن شیطان به دست پیامبر ۹ قرار دهیم - هرچند شاهد است بر اینکه رجم نسبت به شیطان در دوران خود امام زمان می‌باشد، یعنی بگوییم که «رَجَمَهُ بِالْحِجَارَةِ» کنایه از قتل شیطان در دوران امام زمان است - چون صراحتی در این موضوع ندارد.

منابع روایت

- معانی الأخبار: ص ۱۳۹ ح ۱
- مجمع البحرین (کتاب لغت بر مبنای کتاب و سنت): ص ۴۷۲، كما في معاني الأخبار بتفاوت يسير، مرسل
- البرهان: ج ۱ ص ۲۸۱ ح ۵ - كما في معاني الأخبار عن ابن بابويه، وفي سنده " محمد بن أحمد السناني، بدل الشيباني " وفي: ج ۴ ص ۶۶ ح ۴ - كما في معاني الأخبار، عن ابن بابويه، وفي سنده " محمد بن أحمد السناني، بدل الشيباني "
- البحار: ج ۶۳ ص ۲۴۲ ب ۳ ح ۹۱ - عن معاني الأخبار، وفي سنده " محمد بن جعفر الأسدي، وليس فيه محمد بن أبي عبد الله الكوفي "
- نور الثقلين: ج ۳ ص ۸۵ ح ۲۲۷ - عن معاني الأخبار بتفاوت يسير، وفيه " .. مطرود من الخير "

* ما نیازی به بررسی سند روایت نمی‌بینیم و إلا سهل بن زیاد جایی بحث دارد (تضعیف شده است) ولی ما ایشان را قبول داریم.

روایت چهارم

«أخبرنا أحمد بن إدريس قال حدثنا أحمد بن محمد عن محمد بن يونس عن رجل عن أبي عبد الله ع في قول الله تبارك و تعالى فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ قال يوم الوقت المعلوم يوم يذبحه رسول الله ص على الصخرة التي في بيت المقدس.» [۴] [ftn۴_#]

(امام صادق ۷ در قول خدا تبارك و تعالى «مهلتم بده تا روزی که برانگیخته شوند فرمود: تو مهلت داری تا روز وقت معلوم» فرمود: روز وقت معلوم روزی است که رسول خدا ۹ او را بر صخره‌ای که در بیت‌المقدس است سرمی‌برد.

توضیح روایت

* به نظرم باید در چنین روایاتی که خیلی به شام و بیت المقدس اهمیت می‌دهد - البته شکی در قداست بیت المقدس نمی‌باشد - تاملی نمود. چون محور مکه معظمه است و چه بسا چنین روایاتی بخواهد محوریت مکه را تحت الشعاع قرار دهد، خصوصاً اینکه روایت مشکل سندی هم دارد چون در سند «عن رجل» آمده است.

* تا کنون دو روایت را نقل کرده‌ایم که شیطان به دست پیامبر ۹، کشته می‌شود که این در بین دو روایت، تهافت هست. یکی همین روایتی است که قمی در تفسیرش با تعبیر «عن رجل» می‌آورد و دیگری روایت مختصر البصائر (ص ۱۱۵) است که شیطان در درگیری به دست پیامبر ۹ کشته می‌شود.

منابع روایت

- القمی: ج ۲ ص ۲۴۵
- تحفة الاخوان: - علی ما فی البرهان
- الصافی: ج ۳ ص ۱۱۳ - عن القمی، وفيه " أقول: يعني عند الرجعة "
- البرهان: ج ۲ ص ۳۴۳ - عن القمی. وفيها: ۸ - كما فی القمی، عن تحفة الاخوان، بحذف الاسناد، عن محمد بن یونس، عن أبي عبد الله ۷
- البحار: ج ۱۱ ص ۱۵۴ ب ۲ ح ۳۱ - عن القمی. *: نور الثقلین: ج ۴ ص ۴۷۲ ح ۹۴ - عن القمی
- معجم أحادیث الإمام المهدي (ع)، ج ۷، ص ۲۸۸ (در این جلد آیاتی که با جریان حضرت مهدی ۷ ارتباط دارد، آمده که بیش از ۴۰۰ آیه می‌باشد.

روایت پنجم

«حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ زِيَادٍ بْنُ جَعْفَرٍ الْهَمْدَانِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَعْبُدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ قَالَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا ع لَا دِينَ لِمَنْ لَا وَرَعَ [لَهُ] وَلَا إِيْمَانَ لِمَنْ لَا تَقِيَّةَ لَهُ وَ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَعْمَلُكُمْ بِالتَّقِيَّةِ فَقِيلَ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ إِلَى مَتَى قَالَ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ وَ هُوَ يَوْمُ خُرُوجِ قَائِمِنَا فَمَنْ تَرَكَ التَّقِيَّةَ قَبْلَ خُرُوجِ قَائِمِنَا فَلَيْسَ مِنَّا قِيلَ لَهُ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ وَ مَنْ الْقَائِمُ مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ قَالَ الرَّابِعُ مِنْ وَلَدِي ابْنُ سَيِّدَةِ الرِّمَاءِ يُطَهِّرُ اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ مِنْ كُلِّ جَوْرٍ وَ يَقْدِسُهَا مِنْ كُلِّ ظُلْمٍ وَ هُوَ الَّذِي تَشْكُ النَّاسُ فِي وَلَادَتِهِ وَ هُوَ صَاحِبُ الْغَيْبَةِ قَبْلَ خُرُوجِهِ فَإِذَا خَرَجَ أَشْرَقَتْ الْأَرْضُ بِنُورِهِ يَضَعُ مِيزَانَ الْعَدْلِ بَيْنَ النَّاسِ فَلَا يَظْلِمُ أَحَدٌ أَحَدًا وَ هُوَ الَّذِي تُطَوَّى لَهُ الْأَرْضُ وَ لَا يَكُونُ لَهُ ظِلٌّ وَ هُوَ الَّذِي يُنَادِي مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ يَسْمَعُهُ

جَمِيعُ أَهْلِ الْأَرْضِ بِالدَّعَاءِ إِلَيْهِ إِلَّا إِنَّ حُجَّةَ اللَّهِ قَدْ ظَهَرَ عِنْدَ بَيْتِ اللَّهِ فَاتَّبِعُوهُ فَإِنَّ الْحَقَّ مَعَهُ وَ فِيهِ وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ إِنَّ نَسْأُ نُنْزِلُ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ. [5] [ftn5_#]

حسین بن خالد گوید: امام رضا ۷ فرمود: کسی که ورع نداشته باشد، دین ندارد و کسی که تقیّه نداشته باشد ایمان ندارد، گرامترین شما نزد پروردگار کسی است که بیشتر به تقیّه عمل کند، گفتند: ای فرزند رسول خدا! تا به کی؟ فرمود: تا روز وقت معلوم که روز خروج قائم ما اهل البیت است، و کسی که تقیّه را پیش از خروج قائم ما ترك کند از ما نیست، گفتند: ای فرزند رسول خدا! قائم شما اهل بیت کیست؟ فرمود: چهارمین از فرزندان من، فرزند سرور کنیزان، خداوند به واسطه وی زمین را از هر ستمی پاک گرداند و از هر ظلمی منزه سازد و او کسی است که مردم در ولادتش شكّ کنند و او کسی است که پیش از خروجش غیبت کند و آنگاه که خروج کند زمین به نورش روشن گردد و در میان مردم میزان عدالت وضع کند و هیچ کس به دیگری ستم نکند و او کسی است که زمین برای او در پیچیده شود و سایه‌های برای او نباشد و او کسی است که از آسمان نداکنده‌ای او را به نام ندا کند و به وی دعوت نماید به گونهای که همه اهل زمین آن ندا را بشنوند، مگوید: آگاه باشید: حجت خدا به حقیقت نزد خانه خدا آشکار شد، او را پیروی کنید که حق با او و در او است و این همان قول خدای تعالی است که فرموده است: اگر بخواهیم آیه‌ای از آسمان بر آنها فرود آوریم که برای آن گردن نهند»

توضیح روایت

* در روایت آمده است که «یوم الوقت المعلوم» روز ظهور مهدی آل محمد: است ولی اینکه، شیطان بدست چه کسی کشته می‌شود، چیزی ذکر نشده است.

* عبارت «إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَعْمَلُكُمْ بِالتَّقِيَّةِ» حکایت از سختی دوران امام رضا: است. از همان لحظه‌ای که امام را بالاجبار به خراسان حرکت دادند، همراه امام جاسوس، گماشته بودند تا تمام حرکات و سکنات امام را منعکس کند، لذا ملاقاتهای خصوصی امام روش خاصی داشت، گاهی از درب دیگری وارد می‌شدند و نامه‌هایی را که به امام می‌فرستادند، آن را آتش زده و معدوم می‌کرد تا دست کسی نیفتد دوران، دوران تقیه بود.

* عبارت «وَ هُوَ الَّذِي تَشَكُّ النَّاسُ فِي وَلَادَتِهِ...» به همراه جرئیات دیگر، سال‌ها (حداقل بیش از پنجاه سال) قبل از ولادت امام زمان ۷ از لسان مبارک امام رضا ۷ بیان شده است.

* طبق این روایت و روایات متعدد دیگر با آمدن امام زمان، عدالت فراگیر می‌شود و دیگر ظلمی نخواهد بود بنابراین روایتی که بسط عدل و نابودی کفر را بعد از امام زمان ۷ می‌داند یا باید تاویل کرد و یا از آن اعراض نمود. (این روایت از نورانیت خاصی برخوردار است و علامات صدق در آن وجود دارد.)

- کمال الدین: ج ۱، ص ۳۷۱، ۳۵۵، ۵ - حدثنا أحمد بن زياد بن جعفر الهمداني رضي الله عنه قال: حدثنا علي بن إبراهيم بن هاشم، عن أبيه، عن علي بن معبد، عن الحسين بن خالد قال: قال علي بن موسى الرضا عليه السلام
- كفاية الأثر في النصّ على الأئمة الإثني عشر، خزاز رازی، علی بن محمد، متوفی، قرن ۴، ص ۲۷۰ - كما في كمال الدين، عن محمد بن علي بن بابويه.
- إعلام الوری بأعلام الهدی، طبرسی، فضل بن حسن، متوفی ۵۴۸ ق، ص ۴۰۸، ۲، ۲ - عن كمال الدين
- كشف الغمة في معرفة الأئمة، اربلی، علی بن عیسی (م. ۶۹۲ ق)، ج ۳، ص ۳۱۴ - عن إعلام الوری
- کتاب فرائد السمطین فی فضائل المرتضی و البتول و السبطین، ابراهیم بن محمد جوینی، ج ۲، ص ۳۳۶، ۵۹۰ - كما في كمال الدين بإسناده عن الخزاز (جوینی از دانشمندان شافعی مذهب است. وی، استاد ذهبی که یکی از متعصبین اهل سنت است ولی از ایشان تعریف می‌کند. جوینی مرجع تقلید خراسان قدیم بوده است که خراسان فعلی و افغانستان و ازبکستان بخشی از آن بوده است. حتما کتاب ایشان را مطالعه نمایید. مطالبی در این کتاب است که امروزه وهابی‌ها آن را بدعت می‌شمارند).
- غایة المرام: ص ۶۹۶، ۱۴۱، ۳۳۳ - عن فرائد السمطین
- البحار: ج ۵۲، ص ۳۲۱، ۲۷۲، ۲۹ - عن كمال الدين، وإعلام الوری
- نور الثقلین: ج ۴، ص ۴۷، ۱۳ - عن كمال الدين
- ینایع المودة: ص ۴۸۹، ۹۴ - عن غایة المرام
- منتخب الأثر: ص ۲۲۰، ۲، ۱۷، ۱ - عن كفاية الأثر

وَ آخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

[۱]. [ftnref۱] در جلسه قبل یکی از دوستان نکته‌ای فرمودند که قابل تامل است و آن وجود غالیان در سند این روایت می‌باشد. بعید نیست که چنین افرادی بر طبق منش و مرام خود خواهان نقشی خاص به امیرالمؤمنین ۷ بوده و قائل به ایجاد حکومت برای ایشان در مقابل حکومت عدل جهانی حضرت حجت: می‌باشند.

[۲]. [ftnref۲] تفسیر العیاشی (کتاب التفسیر) ؛ ج ۲ ؛ ص ۲۴۲

[۳]. [ftnref۳] معانی الأخبار، ابن بابویه، محمد بن علی، (متوفی ۳۸۱ ق)، ص ۱۳۹

[۴]. [ftnref۴] تفسیر القمی، ج ۲، ص: ۲۴۵

شاید این موارد نیز مورد علاقه شما باشد

							
زندگی نامه	جلسه سی و	ابحاث حول	جلسه ۲۱ بحث	جلسه بیست	آیت الله	خائنان	گزارش
حضرت آیت	دوم - درس	المهدویت (به	روایات سفیانی	و چهارم -	طبسی در	حضرت	تصویری / سفر
الله نجم الدین	خارج مهدویت	عربی) خارج	درس خارج	درس خارج	همایش	خدیجه (س) را	تبلیغی آیت
طبسی	۹۱/۱۰/۱۰ -		مهدویت -	مهدویت - ۱۹	منطقه ای	سانسور کردند!	الله طبسی به
			۹۰/۰۷/۲۳	۹۱/۹/	منجی موعود:		استان
					وهابیت، عامل		آذربایجان
					جوسازی علیه		غربی - محرم
					امام - زمان		۱۳۹۲
					(عج)		

پاسخ

کلیه حقوق محفوظ است، استفاده از مطالب با ذکر منبع بلامانع است.